

Til
Helseforetakene Sør-Øst, Vest, Midt og Nord

Hjernerådet ønsker med dette å komme med et høringsinnspill til helseforetakene, i anledning det pågående arbeidet med utviklingsplaner.

Hjernerådet er en paraplyorganisasjon som arbeider for å fremme forskning, forebygging og behandling av hjernesykdommer samt generell kunnskap og gode holdninger til hjernehelse. Hjernerådet har 53 medlemmer, fordelt på faglige foreninger og organisasjoner, forskernettverk og kompetansesentre, og organisasjoner for brukere og pårørende. Hjernerådet representerer derfor en unik plattform hvor medlemsorganisasjonene står sammen i et felles ønske om å bidra til at fremtidig norsk hjernehelse skal bli så god som mulig.

Hjernesykdommene er i ferd med å bli Norges største helseutfordring. "Global Burden of Disease" prosjektet fra Verdens Helseorganisasjon viser at i takt med at kreft og hjerte-karsykdom behandles stadig mer effektivt, er det nå sykdommer i nervesystemet som øker mest. Eksempelvis er demens og hjerneslag på 2. og 3. plass over sykdommene som tar flest leveår. Hodepine er verdens ledende årsak til tap av livskvalitet. Tall for Norge viser at rundt 1/3 av befolkningen vil gjennom livet bli rammet av en sykdom eller skade i nervesystemet. For tre tiår siden var dette andelstallet 1/5.

Tall som dette illustrerer den helt fundamentale betydningen av at helseforetakenes utviklingsplaner tar høyde for den kommende utfordringen innen hjernehelse. Helse- og sosialminister Bent Høie har tydeliggjort dette ved å ta initiativ til en statusrapport om hjernehelse (lansert februar 2017) og en påfølgende Hjernehelsestrategi (lansert desember 2017).

Et godt hjernehelsetilbud krever en innsats innen både spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Både forebygging, diagnostikk, behandling og forskning trenger målrettet og kontinuerlig satsing over år for å møte fremtidens hjernehelseutfordringer. Statusrapporten har avdekket betydelige svakheter i samarbeid og kompetanseoverføring mellom ulike omsorgsnivå. Det er til dels betydelige regionale ulikheter i helsetilbudet, både for akutte og kroniske lidelser. Manglende kontinuitet i oppfølgingen av kronikergruppene er et vedvarende problem. Det mangler kunnskap om effekten av forebygging for god hjernehelse og hvordan dette kan implementeres. Disse aspektene må forbedres i årene som kommer, dersom helsevesenet skal kunne gi et godt tilbud til så store grupper i befolkningen.

Mange oppgaver som tidligere var spesialisthelsetjenestens arbeid overføres nå til kommunene. Likevel er mange hjernesykdommer så komplekse og det medisinske tilbudet i en så stor utvikling at spesialisthelsetjenestens ansvar for disse pasientgruppene alltid vil være betydelig. Persontilpasset medisin er fremtidens medisin, men stiller også større krav til det offentlige helsevesenet. Sykdom i nervesystemet rammer gjennom hele livet og følgetilstander etter akutt sykdom varer oftest livet ut. Livsløpsperspektivet og tverrfaglig samarbeid er derfor uløselig knyttet til hjernehelse. Pasientrollen er i endring og dette påvirker også helsepersonellens arbeidsform. I tillegg stiller kognitive og psykiatriske manifestasjoner særskilte krav til oppfølging av pårørende ved sykdom i hjernen.

Alle disse aspektene vil legge beslag på stadig mer tid og ressurser i fremtidens spesialisthelsetjeneste.

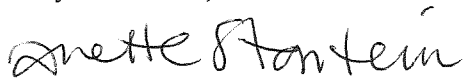
Hjernerådet vil derfor oppfordre de fire helseforetakene til å vektlegge hjernehelse i sine kommende utviklingsplaner. Vi vil spesielt påpeke behovet for å bygge opp og vedlikeholde spesialkompetanse, styrke forskning og etablere gode og hensiktsmessige pasientforløp. Vi vil også understreke behovet for å inkludere bruker- og pårørenderepresentanter i det videre arbeidet.

Oslo/Bergen 06.08.2018,

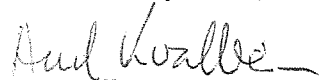
Med vennlig hilsen,

Henrik Peersen
Styreleder i Hjernerådet

Anette Storstein
Nestleder i styret i Hjernerådet

Aud Kvalbein
Daglig leder, Hjernerådet